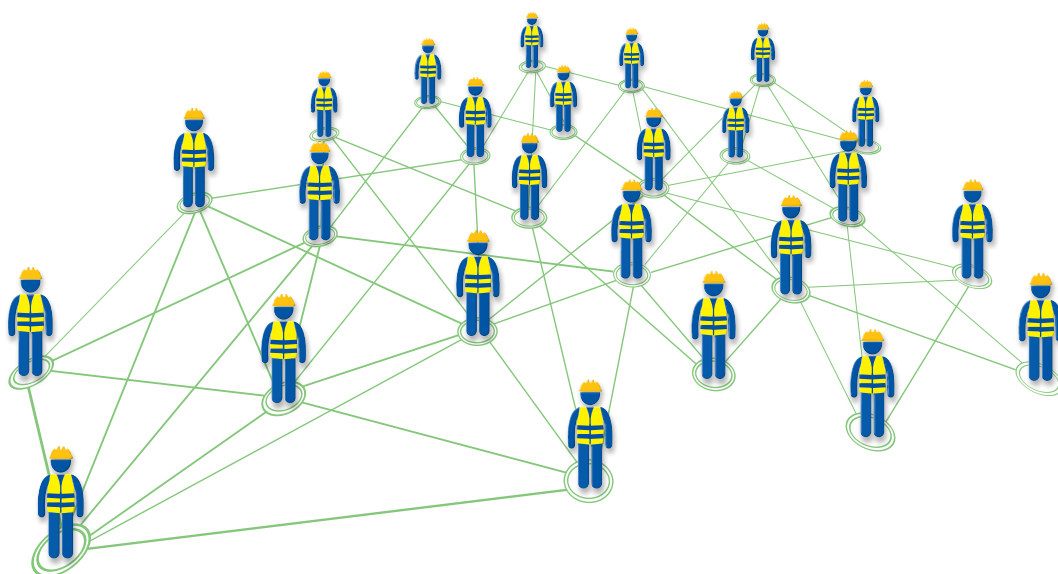

РЕГИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ЗА ЗЕМЈИТЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН

ПРОЕКТ - ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ И ЗАЈАКНУВАЊЕ
НА УЛОГАТА НА РЕГИОНАЛНИТЕ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ
ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ УСЛОВИ И ДИЈАЛОГ СО
ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

РЕГИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ЗА ЗЕМЈИТЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН

ПРОЕКТ - ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ И ЗАЈАКНУВАЊЕ
НА УЛОГАТА НА РЕГИОНАЛНИТЕ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ
ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ УСЛОВИ И ДИЈАЛОГ СО
ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Проект спроведен од:

Скопје, 2019

Издавач:

Македонско здружение за заштита при работа
Скопје, 2019

Автор:

Професор Д-р. Лазар Јовевски, Правен Факултет „Јустинијана Прима“ Скопје

Коавтори:

М-р. Milan Petkovski, дипл. инг по БЗР.

Претседател на „Македонско здружение за заштита при работа“

Славица Јанкова

Проектен службеник

Проект:

“Зголемување на капацитетите и зајакнување на улогата на регионалните организации за подобрување на условите за работа и дијалог со јавните институции”

Проектот е финансиран од Европската Унија

Оваа публикација е подготвена со поддршка од Европската Унија. Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на издавачот и на никој начин не може да се смета дека ги претставува ставовите на Европската Унија

Содржина	
Методологија.....	6
ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА БЗР	8
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ	10
Стратешки приоритет 1	10
Стратешки приоритет 2	12
Стратешки приоритет 3	14
Стратешки приоритет 4	16
Стратешки приоритет 5	16
Стратешки приоритет 6	17
ПРЕДИЗВИЦИ	18
Долгорочни и краткорочни мерки за овозможување на БЗР	18
Временска рамка	19
Финансиска конструкција	19
Имплементација.....	19
Акциски план	19
АКЦИСКИ ПЛАН	21

ВОВЕД

Граѓанското учество во процесот на донесување одлуки е од клучно значење за секое општество кое се декларира како демократско, а посебно е важно за земјите пред-пристапнички на Европската Унија. Создавањето институционални механизми за соработка на граѓаните и државните органи и тела особено на национално ниво во областа на безбедноста и здравјето при работа, во процесот на креирање на политиките и учество во процесот на донесување на одлуки, е основа за безбедна работна средина.

Главната цел на стратегијата е да се подобри здравјето и безбедноста на работа, подобрување на условите за работа во ИПА регионот преку активно учество и соработка на регионалните граѓански организации. Во таа насока Македонско здружение за заштита при работа во партнерство со Српското здружение за безбедност и здравје при работа, Албанскиот центар за безбедност и здравје при работа, Здружението за безбедност при работа на Црна Гора и Косовското здружение за заштита при работа, со финансиска поддршка на Европската Комисија подготвија заедничка Регионална Стратегија за безбедност и здравје при работа за соработка на граѓанските организации, државните институции и медиумите, придружена со акциски план за спроведување на истата. Стратешките цели од овој документ се тесно поврзани со приоритетите и целите на Европската стратегија за БЗР (2014-2020).

Изготвувањето на оваа регионална Стратегија се јавува како резултат на претходно направената Студија на системите за безбедност и здравје при работа во земјите од Балканскиот регион односно, Македонија, Србија, Црна Гора, Албанија и Косово* и е заснована на следните принципи: партнерство, взаемна соработка, размена на искуство, учество и консултации, транспарентност, независност и одговорност. Од регионалната Студија произлегоа заклучоците дека земјите од регионот имаат одредени заеднички општи карактеристики во нивните системи за безбедност и здравје при работа. Овие регионални карактеристики пред се во себе опфаќаат одреден број на сличности, но и разлики во однос на поставеноста и развојот на системот за безбедност и здравје при работа.

Она што е можеби и најкарактеристично за овие држави е тоа што сите се посветени на имплементирање на европските нормативни стандарди во областа на безбедноста и здравје при работа во домашното законодавство преточени преку европски регулативи и директиви во оваа област, како и имплементација на меѓународните стандарди на Меѓународната организација на трудот. Покрај нивната посветеност и напредок кој што овие земји го бележат потребно е да се работи на подобрување и надоолнување на системите за безбедност и здравје при работа, но и да се продолжи со активностите кои ќе значат подигнување на стандардите, регулативата, но и практичната имплементација на системот за безбедност и здравје при работа како што е кај развиените европски земји. Ниту една од земјите опфатени со регионалната Студија не би можела сама да го достигне тоа ниво во краток рок, па затоа потребна е регионална Стратегија, со цел заеднички земјите од регионот да можат да ги унапредат своите системи за БЗР. Потребно е да се воспостави поголема регионална соработка и тоа во однос на законските регулативи за БЗР, образование, како формалното, така и неформалното, регионално поврзување и јакнење на капацитетите на организациите кои делуваат во областа на БЗР, соработка со медиумските организации, регионална медиумска покриеност за оваа област и креирање на заеднички бази на податоци за БЗР. Токму затоа преку оваа Стратегија се дава основата за практично да се воспостави еден поврзан и хармонизиран систем за безбедност и здравје при работа, систем кој што ќе биде усогласен со меѓународните стандарди од оваа област, систем кој што ќе биде функционален и ќе може лесно да се имплементира во праксата.

*Оваа ознака не е во спротивност со ставовите за статусот и е во согласност со Резолуцијата на ООН 1244/1999 и Мислењето на МСП за декларацијата за независност на Косово.

МЕТОДОЛОГИЈА

Регионалната Стратегија за безбедност и здравје при работа треба да помогне во неколку сегменти во остварување на целите кои ќе водат кон остварување на визијата за креирање на превентивна култура на работното место преку прилагодување на работните места кон луѓето и создавање на почовечна работна средина во која отсутнуваат повредите, професионалните заболувања. Зачувувањето на човековото достоинство и личен интегритет е елемент кој е незаобиколен во креирањето на контурите на културата на заштита при работа. Воедно, оваа Стратегија има за цел да им помогне на стручните лица од областа, за едно со сите заинтересирани страни да заеднички синхронизирано работат кон остварување на заедничката визија преку обезбедување на постручни услуги за сите заинтересирани страни, базирани на аналитички и дедуктивни процеси инспирирани од секојдневните случувања. Успевајќи во овие свои намери, ќе се постигне и зголемување на угледот на граѓанското општество на кое припаѓаат овие активисти, негова зголемена видливост и препознатливост меѓу граѓаните на национално и меѓународно ниво. Функција на Стратегијата е да ги специфицира начините и формите преку кои граѓаните преку организирани форми на граѓанско делување преку граѓанските организации ќе делуваат и во подобрувањето на сопствените капацитети како и воспоставување на одржливи релации со медиумите и државните институции.

При изготвување на Стратегијата користен е правниот метод преку аналитички и синтетички пристап, анализа на случај, а особено компаративниот метод. При анализата земени се во предвид податоците добиени од претходните истражувања спроведени на национално ниво кај земјите учеснички во проектот. Синтезата на добиените податоци и утврдената правна и фактичка состојба во регионот се преточени во правна целина која ја чини суштината на Стратегијата.

Анализата на националните документи изготвени од страна на националните експерти е изведена со продлабочено согледување на суштината на националните проблеми и актуелни прашања, споредени со деск анализа. При анализата земени се во предвид и разликите, односно не хармонизираните аспекти на регионално ниво кои што постојат помеѓу 5 ИПА земји.

Стратегијата ги синтетизира регионалните цели и визија наспроти европските стратешки цели поставени со ЕУ стратегијата 2014-2020.

За предлог – концептот на Стратегијата се дискутирало на работилница одржана во Охрид во декември 2018 година, на која присуствуваа претставници на граѓански организации, јавни институции, образовни и медиумски организации од сите 5 ИПА земји како и претставници на земји членки на Европската Унија. Работилницата овозможи релевантните страни засегнати од изработката на Стратегијата, да се сретнат, разговараат за клучните прашања за безбедност и здравје при работа на национално и регионално ниво и да предложат идеи и насоки за работа и креирање на акционен план на предвидените стратешки цели. Целта на оваа работилница беше вклучените страни да добијат процес на партиципативно планирање и решавање на проблемите и потребите од областа на бзр на национално и регионално ниво. Со тоа беа подготвени специфични планови, решенија, акциони планови, се заложиле за посветеност и способност за спроведување на одлуките и Стратегијата, понудени беа повеќе иновации, поголемо портфолио на идеи, развиена е заедничка рамка за донесување одлуки, комуникација, планирање и решавање на проблеми, и заедно придонесоа кон поттикнување на иницијатива и одговорност.

Земајќи ги во предвид двата стратешки документи, користејќи ги методолошките алатки, Стратегијата дава приказ на регионалната состојба во областа на безбедноста и здравјето при работа, од една страна и стратешките определби визија и идни чекори кои што треба

да се постигнат и да бидат мотив од друга страна. На тој начин ќе се постигне системска целина која ќе даде јасна слика за целите кои треба да се постигнат со имплементација на проектот, а со тоа и за успешноста на самиот проект.

Со изготвувањето на регионалната Стратегија се овозможува граѓанските организации, државните институции, медиумите и сите други засегнати страни да ги изградат своите ставови како во однос на формалниот, така и во однос на неформалниот аспект на прашањата поврзани со системот на БЗР, како и да можат во иднина да ги следат упатствата за спроведување и имплементација на нацрт (предлог)-одлуките во насока на постигнување на целите кои се предмет на овој проект.

Визија на Регионалната Стратегија за безбедност и здравје при работа:

Создавање на превентивна култура на несреќи на работа во земјите од Балканскиот регионот преку управување со функционален систем за безбедност и здравје при работа.

Визијата на Стратегијата треба да биде реална и остварлива. За нејзино целосно остварување неопходно е учество на сите клучни партнери во процесот на бзр преку партнерство во акција.

Мисија на Регионалната Стратегија за безбедност и здравје при работа:

Да развиваме, собираме и обезбедуваме сигурни и релевантни информации и анализи, да креираме систем за унапредување на знаењето и образованието кое е прифатливо за работодавачите и вработените во сите Балкански земји, да ја подигнеме свеста, размената на информации и добрите практики за безбедност и здравје при работа, кои ќе ги задоволат потребите на сите чинители кои се вклучени во областа и истите ќе коренсподираат со европските стандарди за создавање на безбедна и здрава работна средина.

Потребата за поттикнување на напредокот во безбедноста и здравјето на работните места во целиот регион е јасна и неопходна. Во таа насока мисијата ја определува основаната цел на граѓанските организации од регионот кои делуваат и работат во областа на безбедноста и здравјето при работа и активностите кои ги превземаат за да ја остварат својата визија.

Приоритети на Стратегијата:

За остварување на визијата и мисијата, Стратегијата дефинира неколку стратешки приоритети и тоа:

1. Ефикасна законската рамка и политиките за БЗР.
2. Образование за БЗР
3. Јакнење на капацитетите за БЗР
4. Промоција и подигнување на јавната свест за БЗР
5. Евиденции од областа на БЗР
6. Секторска и меѓусекторска соработка на национално и регионално ниво

ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА БЗР

Безбедноста и здравјето при работа се едни од најценетите индивидуални и општествени вредности. Нема ништо повредно од животот на човекот, од борбата за обезбедување на здрави и безбедни услови за работа во една нормална животна средина. Безбедноста и здравјето при работа има голема важност не само во земјите од Западен Балкан, туку и во сите земји во светот. Работата, кога е добра и безбедна, на луѓето им овозможува статус, позитивно здравје, квалитетен живот и чувство на благосостојба.

Работата продолжува да биде витална компонента на модерното живеење. Повеќето луѓе трошат една третина од својот живот на работа, придонесувајќи за подобрување на општеството. Во исто време, светот е во процес на брзи и фундаментални промени.

Моќни трендови кои се наметнуваат на работната сила се: промени во технологијата како автоматизација и роботиката, до несигурност и превирања во политиката и глобалната економија. Сето ова има влијание врз работата на луѓето и во нивната работна средина.

Без оглед на промените што се во тек, придонесите на луѓето сè уште се од суштинско значење. Но, факт е дека работната средина може негативно да влијае на милиони животи низ целиот свет. На работните места широм светот, смртните случаи поврзани со работата, повредите и професионалните заболувања се случуваат секој ден. Повеќе од 2,3 милиони луѓе го губат животот поради несреќи поврзани со работа, но многу повеќе милиони се во лошо здравје или онеспособени од повреда при работа. Ситуацијата во Балканскиот регион не е ништо поразлична. И тука во изминатите години, секојдневно стотици луѓе загинаа на своите работни места, а илјадници се повредени. За бројот на професионално заболените, никој и не се осудува да зборува.

Основни цели на БЗР се:

- Да се заштитат сите вработени и заинтересирани страни;
- Да се усогласат релевантните национални со меѓународни стандарди;
- Да се намалат опасностите по БЗР;
- Да се регулираат негативните ефекти од ризиците по БЗР;
- Да се оценува/подобрува ефикасноста на БЗР;
- Да се биде подготвен за итни случаи и да се интервенира без одложување;
- Да се обучат и информираат сите вработени во врска со прашања од областа на БЗР итн.

Човечките, општествените и економските трошоци кои произлегуваат од несреќите и повредите при работа и професионалните заболувања како и индустриски катастрофи долго време претставуваат причина за загриженост на сите нивоа од ниво на индивидуално работно место до национално и меѓународно ниво. Во текот на годините постојано се развиваат и применуваат мерки и стратегии изготвени со цел да ги спречат, контролираат, намалат или елиминираат опасностите и ризиците при работа за да се држи чекор со технолошките и економските промени. Сепак, покрај постојаните иако бавни подобрувања, несреќите при работа и професионалните заболувања се уште се премногу чести и нивните трошоци во смисла на човечко страдање и економски товар продолжуваат да бидат значајни.

Основните цели на БЗР се постигнуваат со донесување на законски и под законски акти кои ја уредуваат безбедноста и здравјето при работа; целосната имплементација на овие акти; развивање на култура на БЗР, односно свест и познавање на мерките за БЗР од страна на работодавачите и работниците; поголема активност и поддршка од страна на ГО во запознавање на засегнатите страни со стандардите од областа на БЗР и имплементација на истите во сите дејности; основање на повеќе граѓански организации кои ќе работат на

полето на БЗР, а секако ќе имаат и добра координација и соработка во ваквите организации на меѓународно ниво – меѓусебно, како и со државни институции, медиуми и итн.

Главни причини кои ги мотивираат организациите да и придаваат примарно внимание на безбедноста и здравјето при работа се: средствата кои ги користат за да ги промовираат безбедноста и здравјето при работа вклучувајќи меѓународни стандарди на трудот, кодекси за работа, обезбедување на технички совети и ширење на информации, етичките и економските причини, задоволството и мотивацијата на вработените, угледот на организацијата и друго. Безбедноста и здравјето при работа не преставуваат само законска обврска, туку и суштинска потреба за подобрување на продуктивноста и економскиот прогрес на секоја земја.

На крајот, бројни се светски автори кои безбедноста и здравјето при работа ја третираат како основно човеково право (Али, 2011) кое ниту може да се отуѓи, ниту може да се откаже. Правото на безбедност и здравје при работа е заштитено во Универзалната декларација за човековите права на ОН, 1948, која вели:

(Член 23) Секој има право на работа, на слободен избор при вработување, на праведни и задоволителни услови за работа ...

Меѓународниот пакт на ОН за економски, социјални и културни права, 1976, го потврдува ова право со следниве зборови:

(Член 7) Земјите страни на овој пакт го прифаќаат правото на секој поединец да ужива праведни и задоволителни услови за работа, што обезбедува, особено безбедни и здрави работни услови ...

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

Кога разговараме за стратешките приоритети во безбедноста и здравјето при работа, мораме пред се да потврдиме дека во секоја од овие земји на Балканскиот полуостров, безбедноста и здравјето при работа се наоѓа на различно ниво. Следбено на ова, пристапот да се направат заеднички стратешки цели е предизвик сам по себе. Специфичностите во одредени земји се до таа мера различни, што потребни се посебни целени пристапи кон надминување на одредени пречки. Ова не е предмет на оваа стратегија, туку истите се посочени како предизвици во секоја од поединечните Студии изработени за потребите на секоја од овие земји, учеснички во проектот BALcanOSH.net Истите можат да се најдат на официјалната страна на проектот и се слободни за симнување и дистрибуција.

Стратешките приоритети се поделени во 6 групи, како целите кои ќе се постигнат со остварување на нив.

Стратешки приоритет 1

Ефикасна законската рамка и политиките за БЗР

Преглед на состојбата: Како регионална карактеристика која го оцртува регионот, пред се е посветеност и желбата да се имплементираат најнапред европските нормативни стандарди (European Union Council, 1989) кои се однесуваат на безбедноста и здравјето при работа преточени преку регулативите и директивите на ЕУ од оваа област, а потоа и стандардите на Меѓународната организација на трудот. (International Labour Organization)

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

- 1.1 Ревизија на Законот за БЗР во земјите од Западен Балкан.
- 1.2 Ревизија на правилници за БЗР.
- 1.3 Доуредување на регулативата за БЗР со иницирање на нови правилници.
- 1.4 Категоризација на правилници според дејноста и големината на правните субјекти.

За остварување на првата цел, неопходно е да се обезбеди уверување дека постојната рамка за контрола на управувањето со безбедноста и здравјето при работа обезбедува усогласеност со важечките закони, регулативи и политики за безбедност и здравје при работа, вклучувајќи ги Европските прописи и практики, како и конвенциите и препораките на Меѓународната организација на труд. Обемот на ревизијата на Законот за БЗР во земјите од Западен Балкан потребно е да вклучува контролни активности за клучните законски барања за БЗР на национално ниво како што се: капацитетите на националниот совет за БЗР во сите земји, обука и подигнување на јавна свест за бзр на сите чинители во областа, систем за евиденција (известување за повреди, несреќи и професионални заболувања) итн.

Ревизијата ќе ги идентификува бројните добри практики, како што се развиените политики и процедури за безбедност и здравје при работа, воспоставени комисии за БЗР со регионални претставници и задолжителна едукација за БЗР, на тој начин се отвараат можности да се подобри рамката за контрола на управувањето со бзр на национално ниво со цел подобро да се демонстрира дека се исполнети законските барања. Вклучување на Граѓанските организации од регионот во процесот на креирање на политики е од клучно значење во насока на унапредување на Законската рамка за БЗР.

За остварување на втората цел, потребно е да се формира работна група во секоја земја од Западен Балкан која ќе изврши согледување на постојната состојба, преку подготвена студија за анализа на правилници и под законски акти. Во таа насока неопходно е постојано да се

поднесуваат иницијативи и предлози во насока на отстранување на недостатоци, усвојување на предлози од социјалните партнери, стручните образовни установи, како и другите граѓански организации од областа на БЗР. Некои правилници треба да се рedefинираат, некои да се укинат.

За остварување на третата специфична стратешка цел, потребно е покрај веќе донесените подзаконски акти на национално ниво во секоја земја од Западен Балкан, континуирано да се следи состојбата во областа на БЗР на европско и светско ниво, но и во Балканскиот регион (бидејќи сите земји не се на исто ниво на уредување на подзаконските акти), што би значело менување и дополнување на националните позитивни правни прописи од областа на БЗР согласно европските и светски трендови. Предвидено е формирање на работна група во секоја земја, која ќе изготви план за акција дизајниран за спречување на несреќи, повреди и професионални заболувања. Планот за безбедност и здравје при работа мора да ги содржи минимум барањата од законодавството за БЗР на национално ниво.

Бидејќи организациите се разликуваат, не мора да се очекува планот за една организација да ги задоволи потребите на друга. Овој документ ги сумира општите елементи на програмата за безбедност и здравје при работа на национално ниво. Овој пристап треба да им помогне на помалите организации да развиваат програми за справување со нивните специфични потреби, а да ги користат искуствата и добрите практики на веќе развиените организации во регионот.

За остварување на четвртата специфична цел, во голема мера потребно е прифаќање и примена на меѓународните, пред сè европските документи, како и националните стандарди и прописи за БЗР, што ќе овозможи добро регулирана безбедност и здравје при работа на национално ниво. Од друга страна категоризацијата на правилниците ќе овозможи примена на соодветен правилник од страна на правните субјекти кои се занимаваат со одредена дејност која е уредена со правилникот.

Предизвици/цели кои треба да се постигнат:

- Работа на државните тела задолжени за БЗР на земјите од регионот, со цел донесување на законска рамка усогласена со стандардите на ЕУ и на МОТ, усогласување на регионалното законодавство, но и усогласување со Европското и меѓународното законодавство.
- Донесување на доволен број квалитетни подзаконски акти, наместо обемниот број кај некои земји или немањето воопшто подзаконски акти кај други, кои ќе бидат одраз на националните потреби, но иста така и меѓусебно усогласени и хармонизирани.
- Обуки, конференции и семинари од страна на државните органи за работодавачите и работниците заради запознавање со БЗР, но и за полесна практична примена во пракса.
- Регионални експертски конференции за професионалците и експертите од оваа област од регионот, а со цел укажување на новините во однос на БЗР и усогласување на законските регулативи.
- Регионално тело кои заедно со националните тела и граѓанските организации ќе го надгледува процесот на имплементација на законските решенија и политики, но и постојано ќе работи на оваа област и ќе предлага нови измени во оваа област.

Стратешки приоритет 2

Образование за БЗР

Преглед на состојбата: Земјите од регионот во однос на БЗР имаат различна поставеност на образовниот систем, каде дел од нив го имаат воведено БЗР како дел од високо стручно образование или академски студии (BALcanOSH.net, 2018) односно како дел од формалното образование, додека кај други тоа воопшто не постои во целокупниот образовен систем (BALcanOSH.net, 2018).

Едукација во областа на безбедноста и здравјето при работа е неопходна во земјите од Западен Балкан. Континуираната обука заедно со формалното образование во областа на БЗР се важни сегменти за развивање и зајакнување на културата за БЗР. Тие се неопходни за унапредување на знаењето и стекнувањето на вештини од областа на БЗР.

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

- 2.1 Воведување на систем за професионално образование за БЗР
- 2.2 Воведување на систем за доживотно учење (неформално образование) за БЗР
- 2.3 Креирање на платформа за размена на знаење и вештини на национално и регионално (меѓународно) ниво

За остварување на првата специфична стратешка цел потребно е прво да се изврши анализа на состојбата на професионалното образование за БЗР во земјите од регионот каде го има и да се воведат во земјите каде сè уште не е застапено професионално образование за БЗР. Врз основа на извршената анализа точно ќе се утврди моменталната состојба на професионалното образование за БЗР, што ќе биде основа да се предлагаат мерки и начини за подобрување на професионалното образование за БЗР, кои преку изготвена и усвоена програма за континуирано професионално образование ќе овозможат подигнување на компетенциите на релевантните субјекти за БЗР.

За остварување на втората цел неопходно е создавање на систем за неформално образование за БЗР во земјите од Западен Балкан. Обуката им обезбедува на поединците основно теоретско и практично знаење потребно за успешно извршување на нивната професија и за вклопување во работната средина. Заради важноста на безбедноста и здравјето при работа, треба да се преземат мерки за да се вклучат овие теми во едукацијата и обуката на сите нивоа во сите занаети и професии, вклучувајќи го и повисокото техничко, медицинско и професионално образование. Модалитет на програмата за обуки од областа на безбедноста и здравјето при работа неопходно е да биде креирана на три нивоа, и тоа:

- **ОСНОВНО** ниво на обука
Во модулите на ова ниво треба да се разјаснат основните аспекти на безбедноста и здравјето при работа.
- **НАПРЕДНО** ниво на обука
Во модулите на ова ниво треба да се разјаснат следните аспекти: да се разберат и спроведат најсоодветните и ефикасни стратегии со цел да се обезбеди примена на законските одредби кои се однесуваат на условите за работа и заштита на работниците, разбирање на принципите за ефективни системи за управување со БЗР, примена на стандарди за бзр, идентификација на опасност, проценка на ризик и контрола на ризикот и методологии за бзр (практични вежби), стратегии за извршување: водечки принципи за спроведување на законот, (развој на национални стратегии, системи и програми за безбедноста и здравјето при работа), менаџирањето со безбедноста и здравјето при работа, информатички системи во

безбедноста и здравјето при работа, човечки ресурси во безбедноста и здравјето при работа - образование, обука и континуирана едукација по индустриски гранки и услуги, десиминација на примери од добра пракса во претпријатијата итн.

- **ЕКСПЕРТСКО ниво на обука**

Во модулите на ова ниво треба да се разјаснат следните аспекти: новости во законодавството и студија на случаи, да се овозможи практична примена на ново настанати промени во областа на бзр преку студија, земајќи ги во предвид различните локални аспекти, како што се културна средина, локалниот менталитет, ограничувања на спроведувањето на новите прописи, градење на институционални и организациски капацитети, лидерство, проект менаџмент, управување со цели и организациски проценки, обука на обучувачи, континуирано усовршување и иновации итн.

Обуката, дури и под најдобри услови, не може да ги опфати сите предвидливи и непредвидливи ситуации. Како последица на тоа, обуката за безбедност и здравје при работа претставува долгорочна задача која никогаш не е целосно завршена, поради што се јавува потреба за создавање на систем за доживотно учење во областа на БЗР.

За остварување на третата специфична цел, неопходно е претходно да се постигне воведување на БЗР во образованието и одржување на обуки за БЗР, со што би можело да се изгради добро функционален систем за БЗР на национално ниво во секоја земја од Западен Балкан. Тоа би значело дека на национално ниво граѓанските организации заедно со надлежните институции ќе постават предуслови за размена на вештини и знаења, што би резултирало со креирање на платформа за остварување на таа цел. Оваа креирана национална платформа за размена на знаења и вештини ќе функционира и на регионално и меѓународно ниво, преку размена на искуства и споделување на најдобри практики за БЗР.

Предизвици/цели кои треба да се постигнат:

- Воведување на посебен предмет за БЗР како предмет во наставната програма на сите средни училишта во регионот.
- Воведување на задолжителен предмет за БЗР како задолжителен во наставната програма на високото образование.
- Креирање на курсеви и програми за едуцирање од областа на БЗР.
- Одржување на обуки и семинари од страна на граѓанските организации организациите за системот на БЗР.
- Регионални обуки и конференции за БЗР.
- Регионални средби и конференции на експертите за БЗР и издавање на водич за БЗР во кој ќе бидат содржани новините од оваа област, а со цел да се имплементираат новините во законските решенија на земјите од регионот.
- Континуирана професионална едукација на лицата за безбедност и здравје при работа.

Стратешки приоритет 3

Јакнење на капацитетите за БЗР

Преглед на состојбата: Во однос на организациската и институционална поставеност во земјите од регионот се забележуваат различни аспекти, односно релативно добро поставен институционален систем и систем кој што допрва се поставува и се развива. Согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа Министерствата за труд и социјална политика се одговорни за трудот во секоја земја од регионот и за имплементација на постоечката национална легислатива и меѓународните конвенции во доменот на безбедноста и здравјето при работа, трудовото законодавство и социјалното осигурување. Како главна заедничка карактеристика кај сите земји се проблемите во однос на надзорот врз имплементирање на законските барања за БЗР, почнувајќи од бројноста и екипираноста на трудовите инспектори, па до едуцираност и ефикасност на терен, бидејќи тие се директно вклучени во подобрувањето на условите за работа и работната средина. Во сите земји од Западен Балкан евидентен е континуиран недостаток на капацитети во инспектори за реализација на надзорите во сите дејности. Континуирано зајакнување и унапредување на улогата на капацитетите е потребно и кај медицина на трудот и други релевантни државни структури во доменот, пред се од аспект на поврзаност и меѓу институционална соработка.

Во рамките на социјалниот дијалог кој што се одвива помеѓу синдикатите и работодавачите, а во одредени области и со државата како работодавач, општа карактеристика е дека прашањето на безбедноста и здравјето при работа не е во приоритетите на преговорите и дијалогот, наспроти некои други социјални прашања како што е на пример платата. Покрај ова постои и недоволна обученост и информираност на преговарачите во процесот за прашањата од БЗР како и нивното значење. Ова особено треба да се има во предвид од аспект на значењето на социјалните партнери во насока на превенција на повредите и несреќите на работните места. Овде свое место треба да земат и економско - социјалните совети, како и националните совети за безбедност и здравје при работа, во земјите каде што постојат, од каде се појавува потребата за подобрување на ефикасноста, зајакнувањето на улогата и следење на работата на националните совети за БЗР, подобра комуникација и соработка со релевантните чинители од областа на национално и регионално ниво.

Граѓанското општество може да се сфати како "трет сектор" на општеството кој преставува збир на невладини граѓански и стручни организации кои манифестираат интереси и барања на граѓаните или поединци (инженерите по ЗПР, стручните лица за бзр и други чинители од областа) и организации во општеството кои се независни од владите.

Што се однесува до граѓанските и стручните организации кои работат во полето на безбедноста и здравјето при работа во земјите од Западен Балкан, треба да се каже дека во голема мера тие го подржуваат системот и директно помагаат за негово функционирање и подобрување. Но, генерално во сите земји од регионот граѓанските организации имаат проблеми со капацитети кои може активно да се искористат и употребат во однос на идното функционирање на националните системи на БЗР во регионот на Западен Балкан.

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

- 3.1 Создавање на поволни услови за активно учество на Граѓанските организации во јавните политики на национално ниво.
- 3.2 Воспоставување на партнерство помеѓу Граѓанските организации и државните (јавни) институции на национално и регионално ниво.
- 3.3 Креирање на механизми за финансиска одржливост на Граѓанските организации во регионот.

За остварување на првата специфична стратешка цел, потребно е да се зголеми јавната свест и интересот за постоење на граѓанското општество и зајакнување на капацитетите на активните граѓани, поефективно граѓанско вклучување во политичките процеси на сите нивоа, вклучувајќи подобра законска рамка за основање, функционирање и финансирање на граѓанските организации, како и поддршка за одржлив развој на граѓански организации и основање на мрежи. Ова придонесува до поголем поттик за граѓанските организации да се залагаат и работат во областа на безбедноста и здравјето при работа.

За остварување на втората специфична стратешка цел потребно е да се потпише Меморандум за соработка помеѓу државата и граѓанскиот сектор на национално ниво. Со изготвување на Меморандумот и врз основа на неговите одредби, граѓанските организации ќе формираат работна група за развој на нацрт Државен концепт (програма) за развој на ГО кој ќе вклучува: подобрување на правните и не - легалните средини за граѓанските организации, усвојувајќи мерки за обезбедување на дијалог помеѓу државата и ГО, поттикнување на активно учество на граѓанските организации во процесите на донесување закони, обезбедувајќи принцип на недискриминација во соработката и креирање на механизам за следење на имплементацијата на концептот (програмата). Работната група, исто така, ќе ги користи меѓународните практики, ќе соработува со експерти од Граѓанските организации од земјите на ЕУ при развивањето на концептот.

Клучна точка е дека секоја компонента на политиката вклучува голем број актери, институции и процеси. Некои актери се клучни во текот на процесот на донесување одлуки, додека други играат важна улога во одреден период . За тие ГО кои сакаат да влијаат на политиката, од витално значење е да се разберат институциите и актерите вклучени во процесите на донесување политики - и на формално и на неформално ниво. На овој начин помагаат во препознавање на недостатоците и притисоците за оние кои се вклучени, како и за видот на докажување и комуникациски пристап потребен за максимизирање на промените во политичкото влијание.

За остварување на третата цел, неопходно е да се направи анализа на важечките закони кои го регулираат финансирањето на граѓанското општество на национално и регионално ниво, кое ќе вклучува: финансирање од владини тела и локални власти, финансирање од приватен сектор и индивидуални граѓани. финансирање од испорака на услуги, финансирање од грантови доделени од донатори и финансирање од други извори.

Предизвици/цели кои треба да се постигнат:

- Кординација на заедничка регионална политика за унапредување на безбедноста и здравјето при работа во регионот, која подразбира заеднички акции, кампањи, обуки и семинари на организациите кои се занимаваат со областа на БЗР во земјите од регионот.
- Иницирање за формирање на регионален центар за безбедност и здравје при работа кој ќе има за цел да ги следи, унапредува и промовира односите од областа на БЗР, но во кој ќе бидат вклучени националните институции на земјите од регионот.
- Поддршка на зајакнувањето на капацитетите на државните инспекторати за труд и развој на административни капацитети.
- Допринос во градење на капацитетите на партнерите во социјалниот дијалог во регионот преку нивни заеднички средби и промовирање на колективниот договор како алатка преку која наједноставно но најефективно ќе се решаваат прашања од областа на БЗР.
- Регионално здружување на невладините организации кои работат со БЗР , и нивно приклучување кон BALcanOSH.net мрежата, нивно заедничко надоградување во таа мрежа, нивна вклученост во донесувањето на политиките поврзани со БЗР,

вршење на мониторинг и контрола од нивна страна врз имплементацијата односно примената на законите во областа на БЗР од нивна страна и нивно дејствување како коректив на она што го прават државните тела во областа на БЗР.

- Зголемена соработката на и со останатите партнери во безбедноста и здравјето при работа.

Стратешки приоритет 4

Промоција и подигнување на јавната свест за БЗР

Преглед на состојбата: Земајќи го во предвид фактот дека повреди и несреќи при работа се случуваат во земјите од регионот без тенденција за нивно намалување од година во година, значаен сегмент за состојбата е не доволна развиена свест за значењето на БЗР. Се превземаат промотивни и/или едукативни активности насочени кон пошироката јавност. Но, сепак треба да се работи на подигнување на свеста за БЗР не само кај релевантните чинители во БЗР, и особено кај социјалните партнери, туку на ниво на заедница, преку организирање на кампањи (следење Европски и иницирање на национални кампањи), преку конференции, работилници, семинари, тркалезни маси, натпревари, конференции за печат, десиминација на информации и промотивни материјали – водичи, летоци, тв спотови, постери и користење социјални мрежи, медиуми, оп – line алатки, а има и размислувања дека е потребно вклучување на безбедноста и здравјето при работа во образовниот процес, минимум од основното образование.

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

4.1 Развиена и зајакнета култура на превентивно делување

4.2 Подигнување на свеста за БЗР преку формалното образование

За остварување на првата специфична стратешка цел, потребно е креирање на програми за БЗР. Со оваа активност, ќе се развијат посебни програми кои ќе бидат наменети за различни целни групи од работоспособното население (јавен сектор, приватен сектор, локална самоуправа, синдикални организации, организации на работодавачи, граѓански организации, стопански комори) на национално ниво во секоја од земјите од Западен Балкан. За развивање на свеста и културата на граѓаните за бзр неопходно е да се врши промоција на стандардите за бзр. Промоцијата ќе ги оствари следните цели: промовирање на основната порака на работниците и менаџерските тимови да работат заедно на превенција од ризик од практични законски, економски и етички причини, обезбедување на јасно и единствено упатство за работодавачите за управување со конкретни ризици поврзани со работата на работниците, обезбедување на практични насоки, информации и алатки со цел да се промовира култура на превенција на ризик особено во мали и средни претпријатија, вклучување на управувањето со бзр во политиките за корпоративна општествена одговорност на организациите.

За остварување на втората специфична стратешка цел во насока на подигнување на свеста за бзр преку формалното образование неопходно е креирање на едукативни програми во образовниот систем вклучувајќи предучилишно и основно образование. Изготвувањето и спроведувањето на овие програми ќе биде во тесна соработка со министерството за труд и социјална политика, министерство за образование, граѓанските организации и локална самоуправа.

Предизвици/цели

- Одржување на наменски школи за БЗР на која ќе учествуваат ученици/студенти за да се информираат за значењето на БЗР.
- Организирање и одржување на трибини за БЗР на кои ќе учествува општата јавност

за поголема информираност за БЗР.

- Соработка на агенциите за вработување од регионот и нивни заеднички обуки и семинари со лицата кои што се невработени, а активно бараат работа и нивна подготовка за БЗР со цел да информираат уште пред да стапат во работен однос.
- Поддршка на воспоставени манифестации за одбележување на светски ден за безбедност и здравје при работа и европската недела за здравје и безбедност при работа и иницијативи за нови слични настани во регионот кои ќе бидат медиумски покриени за да предизвикаат доволно внимание за БЗР.
- Соработка со синдикатите, младинските организации и организациите на работодавачите преку одржување на заеднички настани и активности за промоција на БЗР на регионално ниво.
- Подготовка на телевизиски емисии за БЗР во кои ќе учествуваат експерти од областа на бзр на регионлано ниво.
- Доделување на регионални награди за компаниите според различни критериуми, на пример: добра пракса, иновативни решенија во областа на БЗР, настаната несреќа – пример за поука и сл...

Стратешки приоритет 5

Евиденции од областа на БЗР

Преглед на состојбата: Во земјите од Западен Балкан нема развиени бази на податоци за повреди, несреќи на работа и професионални заболувања, дата база на експерти и стручни лица за БЗР, нема единствен систем на евиденција, а исто така нема и усогласеност со Европската статистика за повреди при работа (European Statistics for Accidents at Work – ESAW) и Европската статистика за професионални болести (European Occupational Diseases Statistics – EODS).

Непостоењето на информатичка поврзаност на здравствените установи за пријавување и евидентирање на професионалните болести, неадекватната имплементација на легислативата, несоодветната пријава и регистрација на професионалните болести ја прави неефикасна евиденцијата во пракса.

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

- 5.1 Подготовка за изработка на унифициран систем за пријава на повреди при работа според ESAW методологија
- 5.2 Зајакнување на меѓу-институционалната соработка помеѓу релевантните учесници за водење на единствен регистар за повреди при работа и професионални болести.
- 5.3 Покренување на иницијатива за изработка на регионална дата база на стручни лица и експерти од областа на БЗР.

За остварување на првата стратешка цел, потребно е воведување и развој на интегриран систем за следење и пријавување на повредите на работа и професионалните болести. Во рамките на оваа цел преку заедничка соработка на државните ресорни институции треба да се воведат интегриран здравствен информатички систем кој ќе биде усогласен со препораките на МОТ и ЕУ (Еуростат).

За остварување на втората специфична цел, потребно е да се зајакне и унапреди меѓу-институционалната соработка преку утврдување на постапки за комуникација помеѓу институциите кои водат евиденција за повреди при работа и професионални болести.

За остварување на третата специфична цел, потребно е да се порекне иницијатива кај стручните лица од регионот да пристапат кон комуницирање на своите податоци во една заедничка база на експерти во регионот која понатаму, би делувала како хаб помеѓу потребите на работодавачите, државните институции и на граѓанскиот сектор, во насока на професионализација на областа и размена на искуства во дадена дејност.

Предизвици/Цели

- Преку анализа на податоците за повреди, несреќи при работа и професионални заболувања ќе се утврди моменталната состојба за евиденција во сите земји од Западен Балкан.
- Формирање на регионален центар, кој ќе ги обединува и собира сите податоци за повредите, несреќите и професионални болести на работното место во регионот.
- Формирање на дата база за стручни лица за БЗР во кој ќе има евиденција на сите стручни лица за БЗР.
- Евалуација на причините за повредите при работа и професионалните болести за изведување на заклучоци за превземање на конкретни превентивни мерки.
- Употреба на податоците од регистрите за професионални болести и повреди при работа за подобрување на функционалноста на информатичкиот систем.

Стратешки приоритет 6

Секторска и меѓусекторска соработка на национално и регионално ниво

Преглед на состојбата: Во земјите од регионот постои недоволно развиена соработка помеѓу чинителите за бзр на национално ниво, особено во вклучување на граѓанските организации во државните политики. За да се подигне свеста за БЗР, да се промовираат и обезбедат безбедни работни средини, потребно е да се обезбеди инклузивен процес и учество на граѓанскиот сектор во креирањето на политиките. Основната улога на секторската и меѓусекторската соработка е размена на информации и соработка, координирање на активностите за соработка, известување и предлагање на мерки за подобрување на работните услови.

Во рамките на овој стратешки приоритет се предвидени следните специфични стратешки цели:

- 6.1 Подобрување на соработката, координацијата и размена на информации помеѓу сите релевантни чинители од областа на бзр на национално ниво.
- 6.2 Меѓународна соработка од областа на БЗР

За остварување на првата стратешка цел неопходно е соработка, координација и размена на информации да се врши во согласност со националните правила и на сите нивоа – на ниво на компанија, регионално и национално преку социјален дијалог и вклучување на сите социјални партнери во изнаоѓање на решение за бзр.

За остварување на втората специфична цел неопходно е потребата земјите да работат заедно за решавањето на голем број предизвици во различни области на живеење вклучувајќи ја и областа на бзр. Во таа насока меѓународната соработка ќе треба да продолжи поинтензивно пред се со европските институции како што е EU OSHA, ILO, TNO, ON, и други меѓународни организации на Европско и регионално ниво. Регионална соработка во Балканскиот регион ќе се оствари преку BALcanOSH.net мрежата за унапредување, развој и соработка на професионалците од областа на БЗР.

ПРЕДИЗВИЦИ/ЦЕЛИ

- Одржување на регионална веб платформа односно онлајн платформа за БЗР на која ќе бидат содржани податоци за БЗР, стратегии, закони, европски примери, публикации, колумни од експерти од регионот и сите други активности поврзани со БЗР во регионот.
- Истражувачко новинарство за БЗР.
- Организирање на настани во соработка со медиумите од областа на БЗР на национално и регионално ниво.
- Јавно промовирање на компаниите кои ќе обезбедат сигурни работни места.
- Организирање на меѓународни конференции во областа на БЗР
- Зајакнување на BAlcanOSH.net мрежата преку зголемувањето на членството и активно вклучување на Граѓанските организации од Југоисточна Европа.

Долгорочни и краткорочни мерки за овозможување на БЗР

Долгорочните мерки за овозможување на БЗР ќе се остварат преку донесување на прописи и измени на постојните прописи, во согласност со меѓународните акти од областа на БЗР, како и нивна имплементација во сите земји од Западен Балкан. Долгорочните и краткорочните мерки за овозможување на БЗР, како и контрола врз спроведувањето на мерките за БЗР се во надлежност на државните органи. Во рамките на долгорочните мерки ќе се врши континуирано подигнување на компетенциите на инспекторите надлежни за БЗР. Во рамките на долгорочните мерки ќе се придонесе за креирање и зголемување на капацитетите на сите чинители за БЗР на национално и регионално ниво. За остварување на целите на Стратегијата од посебна важност се и мелите и средни претпријатија, кои преку својот развој и унапредување ќе овозможат намалување на бројот на повреди при работа и професионални болести. На долг рок се очекува поактивно учество на малите и средни претпријатија во советувањето, поддршката и имплементацијата на законските и под законските акти за БЗР. На дол рок се очекува советите за БЗР во секоја земја од Западен Балкан да покажат поголема активност во предлагање на мерки и решенија од областа на БЗР до министерствата и надлежните институции, постојано проучување на домашната и меѓународната легислатива во областа на БЗР, активно присуство на тркалезни маси, трибини, меѓународни форуми, конференции, работилници и семинари од областа на бзр.

Од посебно значење е евиденцијата на податоци на интегрираниот систем за следење и пријавување на повредите при работа и професионалните заболувања, кои ќе послужат како основа за преземнање на мерки и активности за превенција од повреди при работа и професионални болести во иднина. Дата базата на стручни лица за безбедност при работа и експерти од областа ќе овозможи размена на искуства и добри практики во земјите од регионот. Исто така континуираното усовршување на стручните лица за бзр е мерка која ќе даде ефект на долг рок, со што ќе се подигне свеста за знаењето и улогата на бзр помеѓу граѓаните во регионот.

Реализацијата на долгорочните и краткорочните мерки за овозможување на БЗР ќе се остварува преку согледување на постојните мерки за заштита, планирање и воведување на нови мерки, согласно техничко-технолошкиот напредок. Исто така ќе се врши анализа на резултатите од примената на мерките за БЗР, односно ќе се следи состојбата со повредите и смртните случаи на работното место, со цел да се утврдат недостатоците и да се изврши нивна корекција и унапредување како на национално така и на регионално ниво.

Со оглед на малиот број на граѓански организации во областа на БЗР и нивната активност

условена од финансиските средства, она што на долг рок би требало да се направи е овозможување на повеќе средства за ГО кои се активни на полето на безбедноста и здравјето при работа (на пример фондот за здравствена заштита и фондот за пензиско и инвалидско осигурување да одвојуваат дел од своите средства за граѓанските организации активни во областа на бзр, од што секако и тие би имале повратен ефект).

Временска рамка

Регионалната Стратегија треба да се имплементира согласно акционот план во период од 5 години, кај сите земји од регионот. Стратегијата во зависност од институционалните и организациските капацитети кај земјите членки на платформата ќе има различен интензитет и динамика на имплементација, односно во некои земји ќе се спроведува побрзо, а кај некои поспоро, сметајќи од пролета 2019 година. Во процесот на имплементација потребно ќе биде земјите од регионот меѓусебно да разменуваат информации и податоци со цел меѓусебна поддршка за успешно спроведување на стратегијата.

Финансиска конструкција

Потребно е да се обезбедат финансиски средства за успешно спроведување на стратегијата. Средствата треба да се обезбедат од заедничко учество, односно од фондови: државни фондови, приватен сектор, донатори и сопствени ресурси, кои обезбедуваат поддршка за развој и унапредување на системот на безбедност и здравје при работа, на национално или европско ниво.

Имплементација

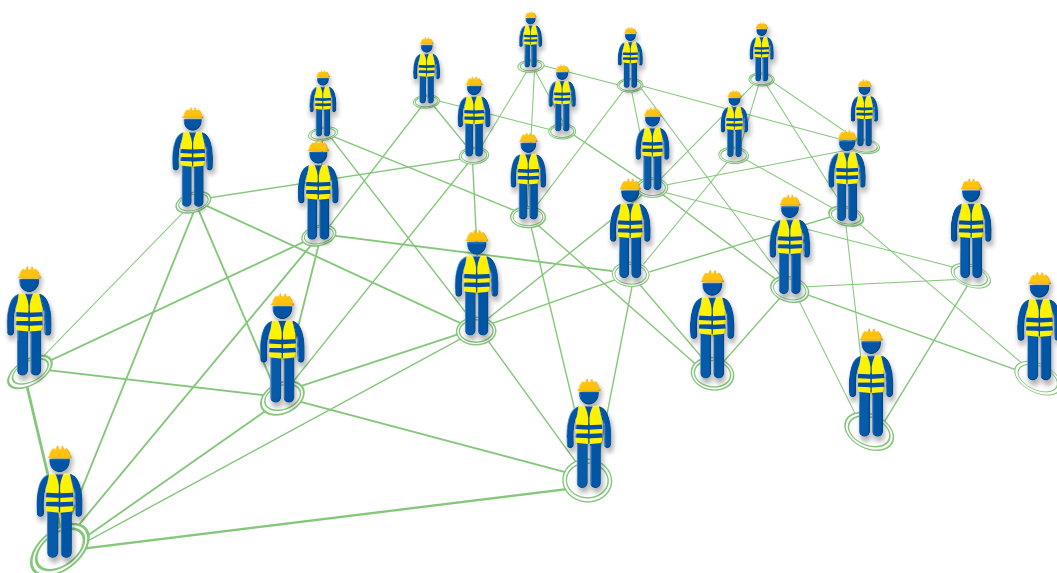
Заради унапредување на состојбата со безбедноста и здравјето при работа како и намалување на повредите, несреќите и професионалните заболувања, на национално и регионално ниво неопходно е следење и оценување на дефинираните стратешки цели. На овој начин, проблемите кои може да настанат во текот на примената на оваа Стратегија детално ќе се анализираат и ќе се предлагаат соодветни измени и решенија.

Акционен план

За примена на оваа Стратегија се носи и Акционен план. Акциониот план е дел од оваа Стратегија и со него се утврдуваат активностите, задачите, носителите на активностите, финансиските средства и временските рокови за остварување на целите на Стратегијата. Акциониот план на регионално ниво ги опфаќа 5 ИПА земји: Македонија, Косово*, Србија, Црна Гора и Албанија.

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
НА РЕГИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА
БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА
ЗА ЗЕМЈИТЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН
2019-2023

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1 ЕФИКАСНА ЗАКОНСКАТА РАМКА И ПОЛИТИКИТЕ ЗА БЗР.

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 1.1 Ревизија на Законот за БЗР во земјите од Западен Балкан				
1.1.1 Формирање на работна група	Формирана работна група за ревизија на Закон во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2019	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
1.1.2 Утврдување на постојната состојба со Законот за бзр во секоја ИПА земја	Изготвени предлог политики за унапредување на состојбата со БЗР	Испечатени Policy paper во сите земји од Западен Балкан	2020	Работна група од 1.1.1
1.1.3 Формирање на парламентарна лоби група	Формирана група во собрание на национално ниво	Усвоен план за работа	2020	Пратеници во парламент на национално ниво
1.1.4 Софтвер за унапредување на состојбата со БЗР	Изготвен софтвер за предлог мерки, препораки и решенија	Бројните добри практики, развиени политики и процедури за безбедност и здравје при работ	2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции
1.1.5 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато високо ниво на усогласеност на рамката за контрола на управувањето со бзр на национално ниво и усогласеност со реалните потреби и ЕУ легислативата	2020 - 2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 1.1.1
ЦЕЛ 1.2 Ревизија на правилниците поврзани со Законот за БЗР				
1.2.1 Формирање на работна група	Формирана стручна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
1.2.2 Согледување на постојната состојба	Подготвена Студија за правилници и подзаконски акти	Испечатена и дистрибуирана Студија	2021	Работна група од 1.2.1
ЦЕЛ 1.3 Доуредување на регулативата за БЗР со иницирање на нови правилници.				
1.3.1 Формирање на стручна работна група	Формирана стручна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
1.3.2 Процеси на анализа	Спроведена анализа	Број на анализи и работни средби	2021	Работна група од 1.3.1
1.3.3 Креирање на предлог правилници на национално ниво	Креирани предлог правилници	Број на подготвени предлог правилници	2021-2023	Работна стручна група од 1.3.1
1.3.4 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со реалните потреби и ЕУ легислативата	2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 1.3.1

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
1.3.5 Консултативен процес за усвојување на национално ниво	Организирање дебати, тркалезни маси на национално и регионално ниво	Извештаи од средби, Усвоени предлог правилници	2023-2024	Регионална комисија од 1.3.4 и парламентарна лоби група од 1.1.3
ЦЕЛ 1.4 Категоризација на правилници според дејноста и големината на правните субјекти.				
1.4.1 Формирање на стручна работна група	Формирана стручна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
1.4.2 Процеси на анализа	Извршена анализа	Број на анализи и работни средби	2020-2021	Работна група од 1.4.1
1.4.3 Категоризација на правилници според дејност на правни субјекти	Извршена категоризација	Категории на правилници според дејност	2021	Работна група од 1.4.1
1.4.4 Категоризација на правилници според големина на правните субјекти	Извршена категоризација на правилници	Категории на правилници според големина на правни субјекти	2021	Работна група од 1.4.1
1.4.5 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со реалните потреби и ЕУ легислативата	2022	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 1.4.1
1.4.5 Консултативен процес за усвојување на национално ниво	Организирање дебати, тркалезни маси на национално и регионално ниво	Извештаи од средби, Усвоени предлог правилници	2022-2023	Регионална комисија од 1.4.5 и парламентарна лоби група од 1.3.1

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2 ОБРАЗОВАНИЕ ЗА БЗР

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 2.1 Воведување на систем за професионално образование за БЗР				
2.1.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
2.1.2 Процес за анализа на состојба	Утврдување на постојната состојба на професионалното образование за БЗР во сите 5 ИПА земји	Утврдување на образованието за БЗР	2020	Работна група од 2.1.1
2.1.3 Креирање на програма за професионално образование	Развиена програма за континуирана едукација	Постигнато ниво на усогласеност со реалните потреби	2020-2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции, работна група од 2.1.1
2.1.4 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност на програмата за едукација на регионално ниво и со ЕУ легислативата и	2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 2.1.1
2.1.5 Консултативен процес за усвојување на програма за образование на национално ниво	Организирање дебати, тркалезни маси на национално и регионално ниво	Извештаи од средби, усвоени програми за образование	2021-2023	Регионална комисија од 2.1.1 и парламентарна лоби група од 1.3.1
2.1.6 Зајакнување на капацитетите на инженерскиот кадар за БЗР	Инженери кои квалитетно и квантитетно ќе ги задоволат потребите за обезбедување на БЗР на национално и регионално ниво	Број на инженери за БЗР на национално и регионално ниво	2020-2023	Научно образовни институции
2.1.7 Зајакнување на капацитетите на медицинскиот кадар	Доктори по медицина на труд кои квалитетно и квантитетно ќе ги задоволат потребите за БЗР на национално и регионално ниво	Број на доктори специјалисти по медицина на труд	2020-2023	Научно образовни институции
ЦЕЛ 2.2 Воведување на систем за доживотно учење (неформално образование) за БЗР				
2.2.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
2.2.2 Процеси на анализа	Извршена анализа на национално ниво	Број на анализи и работни средби	2020	Работна група од 2.2.2
2.2.3 Креирање на програма за доживотно учење	Креирана програма	Постигнато ниво на усогласеност со реалните потреби	2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции, работна група од 2.1.1

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
2.2.4 Креирање на систем за оценување и бодување на континуираната едукација	Креиран систем	Постигнато ниво на усогласеност со ЕУ легислатива за доживотно учење	2022-2023	Регионална група од 2.1.1
2.2.5 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со ЕУ легислативата и на регионално ниво	2022	Дражавни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 2.2.1
2.2.6 Консултативен процес за усвојување на национално ниво	Организирање дебати, тркалезни маси на национално и регионално ниво	Извештаи од средби, Усвоени предлог правилници	2022-2023	Регионална комисија од 2.2.5 и парламентарна лоби група од 1.3.1
2.2.7 Зајакнување на компетенции на стручните лица за БЗР	Компетентни стручни лица за БЗР	Број на организирани настани на национално и регионално ниво за подигнување на компетенции на стручните лица за БЗР	2021-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции
2.2.8 Зајакнување на компетенциите на инспекторите од трудовиот инспекторат во секоја земја од ИПА регионот	Зајакнати компетенции на инспекторите од труд на национално ниво	Број на учество на едукативни семинари, обуки, работилници, број на студиски посети за размена на искуство во практична примена на законодавството за БЗР на регионално и меѓународно ниво	2019-2023	Ресорни министерства и инспекторат за труд
2.2.9 Јакнење на улогата на докторите по медицина на труд	Зголемена улога на докторите по медицина на труд во советувањето, одршката и имплементацијата на законските и подзаконските акти	Учество на медицина на труд во советувањето, подршката и имплементацијата на законските и подзаконските акти	2019-2023	Ресорните министерства, службите по медицина на труд, институти по медицина на труд
2.2.10 Зајакнување на компетенциите на претставниците на вработените за БЗР	Компетентни претставници на вработени	Број на организирани настани за подигнување на компетенциите на претставниците на вработени	2022-2023	Граѓански организации, синдикални здружувања
2.2.11 Стекнување знаење од областа на БЗР за работодавачите	Едуцирани работодавачи на национално и регионално ниво од областа на БЗР	Број на организирани настани за зголемување на знаење од областа на БЗР	2022-2023	Организации на работодавачи, невладини граѓански организации, стопански комори
2.2.12 Стекнување знаење и вештини од областа на БЗР кај новинарите	Едуцирано новинари на национално и регионално ниво од областа на БЗР	Медиумски организации, новинари, тв куќи, образовни институции	2020-2023	Медиумски организации, новинари, тв куќи, образовни институции

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 2.3 Креирање на платформа за размена на знаење и вештини на национално и регионално (меѓународно) ниво				
2.3.1 Склучување на меморандум за соработка помеѓу институциите на национално и регионално ниво	Склучени меморандуми за соработка	Број на склучени меморандуми	2019-2020	Државни институции, ресорни министерства, Научни институции, амбасади
2.3.2 Анализа на состојбата	Извршена анализа на национално ниво и регионално ниво за размена на знаење и вештини	Студија за размена на знаење и вештини и добри практики на регионално ниво	2020 - 2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции,
2.3.3 Размена на знаење и вештини на национално ниво	Континуирано одржување на настани за размена на вештини и знаење	Број на организирани настани	2020-2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции,
2.3.4 Креирање на платформа за размена на знаење и вештини на регионално и европско ниво	Развиена платформа за размена на знаење и вештини на регионално и европско ниво	Реализирана 2/3 платформа на регионално и европско ниво	2020-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции,
2.3.5 Размена на знаење и вештини на регионално и европско ниво	Континуирано одржување на настани за размена на вештини и знаење	Број на организирани настани	2020-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции,
2.3.6 Регионална соработка	Одржани регионални настани за БЗР, реализирани алатки на BALcanOSH.мрежата, и резултати од соработката	Број на настани, зголемување на членови на мрежата	2019-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, BALcanOSH.net, европски мрежи
2.3.7 Активно учество во работата на професионалните здружение на регионално и европско ниво	Одржани состаноци, работилници, меѓународни конференции, семинари, реализирани заеднички кампањи.	Број на одржани состаноци, работилници, меѓународни конференции, семинари, реализирани заеднички кампањи	2019-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, BALcanOSH.net, европски мрежи

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3 ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА БЗР

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 3.1 Создавање на поволни услови за активно учество на Граѓанските организации во јавните политики на национално ниво				
3.1.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
3.1.2 Согледување на постојната состојба на национално ниво	Подготвена студија за учеството на Граѓанските организации во јавните политики на национално ниво	Испечатена студија	2020	Работна група од 3.1.1
3.1.3 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со ЕУ легислативата и меѓународните стандарди	2020-2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 3.1.1
3.1.4 Стимулирање и активно вклучување на граѓаните за вклучување во граѓански сектор и општествените процеси на национално ниво	Граѓаните придонесуваат кон задоволување на потребите преку активно членство и волонтирање во организациите	Поттикнати волонтерски активности на сите возрасти	2020-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 3.1.1
3.1.5 Воведување на системски приод за граѓанска едукација	Едуцирано граѓани за граѓанските права и обврски, поддршка на активности кои подразбираат граѓански активизам на национално и регионално ниво	Зголемен број на членови во Граѓанските организации на национално и регионално ниво	2019-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции,
ЦЕЛ 3.2 Воспоставување на партнерство помеѓу Граѓанските организации и државните (јавни) институции на национално и регионално ниво				
3.2.1 Склучување на Меморандум за соработка помеѓу институциите и Граѓанските организации	Склучување на меморандум за соработка	Број на склучени меморандуми за соработка	2019-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори
3.2.2 Мониторинг и анализа на активностите на Советот за БЗР национално ниво	Извештаи за работа на Советот во сите ИПА земји	Број на извештаи Формирање на Совет за БЗР	2020-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори
3.2.3 Мониторинг и анализа на активностите на членовите на Совет за БЗР на национално ниво	Соодветна взаемна информираност на членовите на Совет за БЗР на национално ниво	Зголемена видливост и посветеност на работата на членовите на светот и Советот за БЗР	2021-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
3.2.4 Креирање на програма за работа на Совет за БЗР на национално и регионално ниво	Подготвена програма за работа на национално ниво Подготвена стратегија за соработка на регионално ниво	Испечатени и дистрибуирани програми и стратегијата за соработка на советите за бзр на регионално ниво	2022-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори
3.2.5 Следење на активностите на Советот во насока на реализација на програмата за БЗР	Реализирана програма на национално ниво Процес на спроведување на Стратегија на регионално ниво	Учество на Граѓанските организации во остварување на програмата на ГО и Советот за бзр на национално и регионално ниво	2022-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори
ЦЕЛ 3.3 Креирање на механизми за финансиска одржливост на Граѓанските организации во регионот				
3.3.1 Согледување на постојната состојба на национално ниво	Спроведена анализа за воспоставување модел за државно финансирање на ГО на национално ниво	Број на ГО вклучени во анализата Спроведена анализа на потребите на целните групи во ИПА регионот	2020-2023	Влада, Граѓански организации
3.3.2 Креирање на програми за финансиска поддршка од страна на владите на национално ниво	Креирана програма за финансирање на Граѓански организации	Искористени владини фондови	2019-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации
3.3.4 Изработка на прирачник за примена на законски /подзаконскиот акт за доделување на средства од јавни извори	Креиран прирачник	Објавен и дисеминиран прирачник Објавена документација за повиците за доставување на предлог проекти	2020-2023	Влада
3.3.5 Зајакнување на капацитетите на ГО за стратегии за прибирање на фондови (заедницата, индивидуалци, деловен сектор)	Едуцирани Граѓански организации	Број на одржани обуки на регионално ниво Број на организирани настани	2020-2023	Влада Граѓански организации

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4 ПРОМОЦИЈА И ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ ЗА БЗР

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 4.1 Развиена и зајакната култура на превентивно делување				
4.1.1 Креирање на програми за подигање на јавната свест за БЗР на национално ниво	Развиени програми за посебни целни групи (јавен сектор, приватен сектор, инспекторати, организации на работодавачи, синдикални здружувања, медиумски организации итн.)	2/3 развиени програми на национално ниво во 5 ИПА земји	2020-2023	Влада, Државни институции, Граѓански организации, научно-образовни институции, Комори
4.1.2 Дисеминација на програмите на национално и регионално ниво	Испорачани програми за подигање на свеста за БЗР на национално и регионално ниво	Број на испорачани програми	2019-2020	Граѓански организации
4.1.3 Промоција на БЗР преку електронски и пишани медиуми на национално и регионално ниво	Континуирано учество во медиуми на национално и регионално ниво	% Застапеност на БЗР во медиумите	2019-2023	Граѓански организации
4.1.4 Формирање на тимови за обуки за БЗР на национално и регионално ниво	Формирани стручни тимови за БЗР на национално и регионално ниво	Број на формирани тимови на национално ниво Број на формирани тимови на регионално ниво	2019	Научни институции, Граѓански организации, медиумски, Истражувачки институти, Комори
4.1.5 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население од приватниот сектор	Обучено работно способно население во приватниот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од приватниот сектор	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.6 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население од занаетчишкиот сектор	Обучено работно способно население од занаетчишкиот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од занаетчишкиот сектор на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.7 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население од индустрискиот сектор	Обучено работно способно население во индустрискиот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население во индустрискиот сектор на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.8 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население во градежниот сектор	Обучено работно способно население во градежниот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население во градежниот сектор на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
4.1.9 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население во земјоделскиот сектор	Обучено работно способно население во земјоделскиот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од земјоделскиот сектор на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.10 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население во јавниот сектор	Обучено работно способно население во јавниот сектор кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од јавниот сектор на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.11 Организирање на обуки за БЗР за работно способното население во јавното здравство	Обучено работно способно население во јавното здравство кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од јавното здравство на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.12 Организирање на обуки за БЗР за работно способно население во јавната администрација	Обучено работно способно население во јавната администрација кое ќе врши имплементација на мерките и стандардите за БЗР	Обучени најмалку 2/3 од работно способното население од јавната администрација на национално и регионално ниво	2019-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.13 Организирање на конкурс за избор на најдобри практики во областа на БЗР во приватниот сектор на национално и регионално ниво	Поттикнување за примена на добри практики во областа на БЗР во приватниот сектор	Број на доделени награди за најдобри практики на национално и регионално ниво	2020-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.14 Организирање на натпревари за избор на најдобри практики во јавниот сектор	Поттикнување за примена на добри практики во областа на БЗР во јавниот сектор	Број на доделени награди за најдобри практики на национално и регионално ниво	2020-2023	Научни институции, Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори
4.1.15 Одржување на работилници за споделување на добри практики за БЗР на регионално ниво	Пополнети и дистрибуирани чек – листи преку кои стручните лица и работодавачите можат сами да ги проценат преземените мерки за спроведување на законската регулатива на регионално ниво	Број на пополнети и дистрибуирани чек – листи	2020-2023	Граѓански организации, Организации на работодавачи, синдикални организации, Комори

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 4.2 Подигнување на свеста за БЗР преку формалното образование				
4.2.1 Креирање на програми за БЗР за деца од предучилишна возраст	Развиени програми за БЗР за деца од преучилишна возраст на национално и регионално ниво	% застапеност на БЗР во наставната програма во предучилишна возраст	2020	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.2 Креирање на програми за БЗР за учениците од основно училиште	Развиени програми за БЗР за учениците од основните училишта на национално и регионално ниво	% застапеност во наставната програма во основните училишта	2020	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.3 Креирање на програми за БЗР за ученици од средно училиште	Развиени програми за БЗР за учениците од средните училишта (гимназиско и стручно образование) на национално и регионално ниво	% застапеност во наставната програма во основните училишта	2020	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.4 Креирање на програми за БЗР за студенти	Развиени програми за БЗР за студенти на национално и регионално ниво	% застапеност во наставната програма	2020	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.5 Обука за БЗР за учениците од основното училиште	Обучени ученици кои од мали ќе знаат да се грижат за своето здравје	Обучени најмалку 2/3 од учениците од основните училишта на национално и регионално ниво	2020-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.6 Обука за БЗР за учениците во средните училишта (гимназиско и стручно образование)	Обучени ученици кои понатаму ќе вршат десиминација на своите знаења	Обучени најмалку 2/3 од учениците од средните училишта на национално и регионално ниво	2020-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.7 Организирање натпревари и квизови помеѓу ученици од средните училишта за најдобри практики од областа на БЗР на национално и регионално ниво	Поттикнување на натпреварувачкиот дух кај учениците и споделување на различни практики на национално и регионално ниво	Број на наградени ученици	2020-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.8 Обука за БЗР на студенти	Обучени студенти за БЗР, според нивната идна професија	Обучени најмалку 2/3 од студентите на национално и регионално ниво	2020-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации
4.2.9 Формирање на Едукативен центар за БЗР на регионално ниво	Организирани предавања и семинари од областа на БЗР	Опфатени најмалку 2/3 од работно способното население на регионално ниво	2021	Дражавни институции, ресорни министерства, научни институции, граѓански организации

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 5 ЕВИДЕНЦИИ ОД ОБЛАСТА НА БЗР

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 5.1 Подготовка за изработка на унифициран систем за пријава на повреди при работа според ESAW методологија				
5.1.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
5.1.2 Проценка на постојната законска регулатива за евиденција за повреди при работа на национално ниво	Олеснување на евиденција	Подобрен правилник за евиденција за повреди при работа	2020 - 2021	Работна група од 5.1.1
5.1.3 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со ЕУ легислативата и меѓународните стандарди	2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 5.1.1
5.1.4 Креирање на унифицирани листи за евиденција за повреди при работа	Инструменти за унифицирано и ефикасно водење на евиденција за повреди при работа	Подготвени обрасци	2021	Работни групи од 5.1.1 и формирана комисија од 5.1.3
5.1.5 Иницирање на процедури за усвојување и формализирање на документот	Документот да се достави до надлежниот орган на национално ниво	Доказ дека е доставен до архива	2022	Работни групи од 5.1.1 и парламентарна лоби група од 1.1.3
ЦЕЛ 5.2 Зајакнување на меѓу-институционалната соработка помеѓу релевантните учесници за водење на единствен регистар за повреди при работа и професионални болести				
5.2.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2020	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
5.2.2 Утврдување на постапки за комуникација помеѓу институциите кои евидентираат повреди при работа, професионални заболувања и болести на национално ниво	Подготвување на постапките	Подготвени постапки	2021	Работна група од 5.2.1
5.2.3 Формирање на регионална комисија	Формирана стручна регионална комисија	Постигнато ниво на усогласеност со ЕУ легислативата и меѓународните стандарди	2021	Државни институции, ресорни министерства, ГО, научни институции, Работни групи од 5.2.1

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
5.2.4 Усогласување на образецот за повреди при работа со важечка законска регулатива на национално ниво и усогласување на регионално ниво	Подготвен образец	Поднесен документ	2021-2022	Дражавни институции, ресорни министерства, Совети за БЗР
5.2.5 Утврдување/ унифицирање на постапката за евиденција на повреда при работа во надлежните институции на регионално ниво	Подготвен образец	Поднесен документ на национално ниво	2021-2022	Дражавни институции, ресорни министерства, Совети за БЗР
5.2.6 Развој и зајакнување на интегриран систем за следење и пријавување на повредите при работа	Воспоставен систем на евиденција на повреди при работа на регионално ниво усогласен со методологијата на Европската статистика за несреќи при работа	Број на евидентирани повреди при работа	2019-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, Совети за БЗР
5.2.7 Развој и зајакнување на интегриран систем за регистрација на професионални заболувања	Функционален систем за евиденција на професионални болести	Број на евидентирани професионални болести	2019-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, Совети за БЗР
5.2.8 Развој на методи за размена на информации за проблемите при апликација на легислативата во областа со различните партнери	Познавање на методите за размена на информации помеѓу надлежни институции на национално и регионално ниво	Број на применети методи за размена на информации	2020-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, Совети за БЗР
ЦЕЛ 5.3 Покренување на иницијатива за изработка на регионална дата база на стручни лица и експерти од областа на БЗР				
5.3.1 Формирање на работна група	Формирана стручна работна група во сите 5 ИПА земји	Усвоен план за работа	2019-2023	Дражавни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
5.3.2 Креирање на дата база на експерти од областа на БЗР	Креирана дата база на експерти од областа на БЗР на регионално ниво	Олеснат пристап до експертското знаење од областа на БЗР на регионално ниво	2019-2023	Работна група од 5.3.1, Граѓански организации

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 6 СЕКТОРСКА И МЕЃУ СЕКТОРСКА СОРАБОТКА НА НАЦИОНАЛНО И РЕГИОНАЛНО НИВО

МЕРКИ / АКТИВНОСТИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ
ЦЕЛ 6.1 Подобрување на соработката, координацијата и размена на информации помеѓу сите релевантни чинители од областа на бзр на национално ниво.				
6.1 Унапредување на соработката помеѓу институциите	Потпишување на меморансуми за соработка помеѓу релевантните институции на национално и регионално ниво	Број на склучени меморандуми	2019-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
6.1.2 Унапредување и понатамошен развој на политиките од значење на БЗР на национално ниво	Размена на податоци и информации помеѓу релевантните институции	Број на номинирани одговорни лица за соработка и размена на информации на национално ниво	2020-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции,
6.1.3 Унапредување и понатамошен развој на политиките од значење на БЗР на регионално ниво	Размена на податоци и информации помеѓу релевантните институции на регионално ниво	Број на номинирани одговорни лица за соработка и размена на информации на регионално ниво	2020-2023	Државни институции, ресорни министерства, ГО, Научни институции
6.1.4 Изградување (одржување) на -веб страницата на Граѓанските организации (http://www.project-balcanosh.net) како портал за размена на информации и соработка национално и регионално ниво	Подобрување на веб страната со информации и дата бази	Ажурирана веб страна до нови информации, централни датабази, финансиска поддршка, учество на организации во работни тела, учество во креирање политики и сл. и активности	2019-2023	Граѓански организации
ЦЕЛ 6.2 Меѓународна соработка од областа на БЗР				
6.2.1 Идентификување на потенцијалните членови на BALcanOSH.мрежата	Подготовка на програма и деловник за работа	Испечатени и дистрибуирани програма и деловник за работа	2019-2023	Граѓански организации, Совети за БЗР
6.2.2.Промоција на мрежата на национално и регионално ниво	Промовирана мрежа	Документи на мрежата	2019	Граѓански организации, Совет за БЗР
6.2.3 План, програма и начин на делување на мрежата на регионално ниво	Усвоен план и програма	План и програма на мрежата	2019-2023	BALcanOSH.net
6.2.4 План, програма и начин на делување на мрежата на меѓународно и европско ниво	Број на склучени меморандуми за соработка со европски и меѓународни организации/ институции (европските институции како што се EU OSHA, ILO, TNO, ON, и други меѓународни организации)	унапредување, развој и соработка на професионалците од областа на БЗР на регионално, европско и други меѓународни соработки)	2019-2023	BALcanOSH.net

Извори:

- Регионална БЗР Студија на земјите од западен Балкан
- БЗР Студија - Македонија
- БЗР Студија - Србија
- БЗР Студија - Црна Гора
- БЗР Студија - Албанија
- БЗР Студија - Косово*

Професионални здруженија:

Македонско здружение за заштита при работа (МЗЗПР)
Serbian Association for Occupational Safety and Health (SAOSH),
Occupational Safety and Health Centre (AOSHC),
Kosovar Occupational Safety and Health Association (KOSHA)
Safety at Work Association of Montenegro. (SWAM)

